

מסורת הש"ס

(א) לעיל יט. פסקים
לא. גיטין לו. ז"ק מ:
[קדושין טו.], (ב) לקמן
פו: ע"ש, (ג) יבמות ח:
יט: לו, (ד) [שאחלוך
רש"ש], (ה) [דברים כה],
(ו) [ויבמות ג. ושם],
(ז) [שיך לעיל במשנה],

תורה אור השלם

1. וְהִתְּנוּדוּ אֶת חֲסֹאֲתָם
אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהִשִּׁיב אֶת
אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ
יִסֵּף עָלָיו וְנָתַן לְאֲשֶׁר
אָשָׁם לוֹ: כְּמוֹכֵר ה' ז'
2. כִּי יֵשְׁבוּ אֲחִים יִחְדּוּ
וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אֵין
לוֹ לֹא תִהְיֶה אִשֶּׁת הַמֵּת
הַחַיָּוָה לְאִישׁ וְךָ יִבְרָהּ
יָבֵא עֲלֶיהָ וּלְקַחְהָ לוֹ
לְאִשָּׁה וְיִבְרָהּ:

דברים כה ה

מוסף רש"י

וַתֵּן לְאִשָּׁר אֶשֶׁן לוֹ.
לְאִשָּׁר הִיכָּרוּ לוֹ לֹא נִתְּנָה,
לֹאֵל לֹאֵשׁ אֶשֶׁן לוֹ, לְאִשָּׁר
קָקָן שֶׁלּוֹ, (בְּרִיק)
אֲמִירָקִין אֶשֶׁן זֶה קָקָן
(פְּסוּחִים) וְכַעֲשֵׁי לֵעִיל
(יט.) מְלֻמֵּד מִשְׁמֶרֶשׁ
בְּטָט. לְאִשָּׁר שֶׁנִּתְּנָה עֲשִׂית
כִּשְׁמוֹ שֶׁלּוֹ וְאֶשֶׁן לְגֶרֶשׁ
מִגִּמְרֵשׁ וְכֵן זֶה אִשָּׁר לְרִישׁ
מִלֵּאָה, וּמִלֵּאָה וְזֶה
רִשָּׁה לְחִיזוֹר וְלֹא אֲמִירָקִין
מִלֵּאָה רִמָּה וְחִמְנָה עֲלֶיהָ
וְעִבְדָּה וּמִשְׁמֶלֶךְ חִקּוּס
עֲלֶיהָ בְּחִסּוֹר אֶשֶׁן אֵל
לְהִי כְּמִזְי וְקֹחֶתָ לוֹ
לְאִשָּׁר דְּרִיזִן שֶׁלֹּקֶתָ עֲשִׂית
כִּשְׁמוֹ לֵעִיל לְדִר (יבְמוֹת ח:
וְכַעֲשֵׁי שֵׁן יט: טז.).

תוספות רי"ד

ההוא גברא דנפלה ליה
יבמה במתא מחסא
יבמה אחורא למיסל
בגיסא מיניה א"ל
מח דעתך משום מכר
בנכסיי מינאנא קר וכו'
וסתפנא דלמא עבדית
ל' כפומבדיתא רמאנא.
שחור בר וטבל קרעא. א"ל
י' עיבת פלוג מחשאת
אמר מר בר רב אשי
א"ע"ז דכי אתא רב דרמי
אמר אבי יוחנן האומר
לחבירו יתן שער זהו ל'
תקנה ק"ל לאחרי ל'
יום קנה לאחרי ל' וחס
ופלוגי עומדת באנס חתמ
א"ל ורבי יודי. פ'
עשירין לא יבט לא וכה
בנכסיי ואחרי ל' כה בהן
עשית כלום. ואחרי ל' חס
עשית חתלה ואח"כ
קדם הכיזא דחלק חתלה
וקדש שיבט לא וכה וכו'
כי אתא ר"י (רבינא) א"ר
ל' קנה לא קדש
דא"ל קני מעשיתא
דלא א"ל קני מעשית:
כד מנינא מעורא יבמ
ואח"כ חלק מהו א"ל יב
עשה כלום. פ' שאין ל'
קדש כלום (למכור) בנכסי
אחיו מפני שזה עומדים
לגביהון ליתבה דאמרן
וכשי' חלק ואח"כ יב
פ' אתא רבין אמר ר"ל
פ' וכו' ואח"כ (חלק)
פ' חלק ואח"כ יב

האשה שנפלו פרק שמיני כתובות

פב.

עין משפט
נר מצוה

א מיי פ"ב מהלכות מילה
הלכה ו' עוש"ע ח"מ סימן
פו סעיף א':
לד ג מיי פ"ב מהל'
מכירה ה"ל ט סמג
עש"א פב עוש"ע ח"מ ס'
קלז סעיף ו':
לה ג מיי פ"ב מהל'
אבות ה"ל יא סמג
עש"א פא עוש"ע אה"ע ס'
קסח סעיף א':
לו ד מיי פ"א מהלכות
יבום הלכה טו סמג
עש"א פא עוש"ע טס ס'
קסח סעיף א':

תוספות רי"ד (המשך)

[illegible]

המחבר שהוּם משועבֵד
לאשה וסָפֵר קָמֵר ר' שלמה
להכי א"ל תני ר"ה.
שנא"פ שהיו גוֹת [דרין]
כ"ר"מ החליטוה חכמים
להי שכיב שחוקתה ברי
אין העל בעל כלום אריתו
רועה לדרק כמה חי שרין
כלא פירוש: חכמה ה"ה
וכי לאמי אריתו אר"י
וכי לומר שמגרשה ברי
ומחזירה. מגרשה פשטא
מדין ויבמה אמר רשנא
עדין יבמים הראשונים
עליה ולא תסגי לה בגט
אילה אחרי נמי חליצה
קמל: מחזירה פשטא

(א) חולי ז"ל שעבוד דיש
ליבמה על נכסי בעלה דיהא
כח לאשה בנכסים יותר מנ"מ
השתא ג"מ וכו'.

א אשכחן תנא דמחמיר תרי חומרי בבתובה. ואם תאמר והא דמין בהכחש (לקמן ק"ד פ"ד. וס') מי שמת והניח אשה ובעל מוב ויורשין והיא לו פקדון או מלוה ציד אחריס ר' ערפון ואמר יתנו לכושל בזהם ומפרש בגמרא לכתובת אשה משום חינה ולמקח דלאמר נמי לכושל שצדאיה אם הייתה כתובת

ואשׁה כושׁל הׁיה מודה אׁז אֵל הׁיה
צבוע חוב כֵּלל הׁיוּ וּמוֹמֵינׁ לַאֲשֶׁה וְאִי הוּא
מוֹפְרָשׁׁינׁ דְּהַתָּם לֹא מִן הַדִּין אֲלֵא מִזֶּה
לִיתִין לְכוּשׁ שְׂבָהם הוּא יִנְאֵל וּפְשִׁיׁ׃ אִין
דִּידְנָא הֵכִי שֶׁ לוֹמֵר דְּשִׁנֵּי הַתָּם דְּלִין
הַיִּירִשִׁין מוֹחוּקִין מִן הַפְּדוּקוֹן וְהַמְלוּה
לִלְכָּךְ אִין צְרִיךְ לְדַרְזֵי בְּתוֹךְ מַדַּע דְּלֹא
מִשְׁחִיבֵי מוֹחוּקִין דְּהֵא אִי הוּוּ מִשְׁחִיבֵי
וּמוֹחוּקִין לֹא הוּוּ מִטְּעִלֵי דִידְהוּ
מִשְׁתַּעֲבָדִי לְכַתּוּבָה אִז לִצֵּחַ אֲבָל הֵכֵא
הֵרִי הֵיבֵם מוֹחוֹק מֵאוּתָה מְלוּה שְׁהִרִי
הוּא הַחִיב וּפְשִׁיׁ׃ אִין אֲמַרְסִי חִיבִין
הוּוּ מִשְׁחִיבֵי יֵבֵם מוֹחוֹק דְּבִמְקוֹם אֲמִיו
קֵאִי לִכְךָ צְרִיךְ דִּרְׁ׃

פומבדיתא רמא. ואם

תאמר
רמאות עשה הא אומר רב יוסף לא
היו זניניה זנינא ועוד דמה מיקן בכך
לתאמר אפלוג מהשתא ואומר רבינו
ינאח ללעיל חור זה הפומדיתא
ינאח לרה ליתן אמר שביס והא דקאמר
רב יוסף כו' לא משום שהיה כריך
ללואתו מעשה אלא לפי שטייך עליו
אאותו הדין: **התם בידו הכא לאו**
בידו. פירש בקונטרס הלכך כי אמר
לניה נמי לכשאכנוס זכה מעבשיו לאו
מידי הוא דקיימא לן כך רב יוסף
דפסקין לקמן הלכתא כוותיה ואפי'
אית לן יבס ואחרי' חילק מן שעה
ועשוי השתא מיהא אלא בידו הוא
וקשה לרשב"א דמאי שגא מדאמר
רב צפ"ק דבבא מציעא (דף ע"א)
שדה זו לכשאכנה ממך קנייה לך
מעבשיו קנה אע"ג דלאו בידו וי"ל
דדבר סבר אדם מקנה דבר שלא בא
לעולם אלא קיימא לן הכי דפסקין
בפרק אף על פי (נעיל גט.) כרבי
יוחנן הסנדלר:

הוא דאמר מעבשיו והא דלא אמר

מַעֲבִיּוֹת. לֹא דָמִי לְאוֹמֵר לֹאשֶׁה
הָרִי אֶת מִקְדָּשָׁהּ לִי לְאַחַר שְׁלֹשִׁים
וּלֹא בֹא אַחֲרָהּ וּקִידָשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים

י"ו דמקודשת א"פ שנתאכלו המעות א"פ שלא אמר מעבשיו
 כדלחאמרין בפרק האומר בקידושין (דף נט.) דבכסף ודאי לא צעין
 מעבשיו שאם לא תתקדש לו חייבת לשלם והוי כאלו הכסף צעין
 לאלתר שלשים אבל הכא בני משיכה אם לא אמר מעבשיו לא קנה
 יום דצעת קנייה כבר פסקה המשיכה ורב נמי דאמר
 בצרפרק קמא דבבא מ"יעא (דף פו:) שדה 12 לכשאקחנה ממך קנייה
 מעבשיו קנה היינו (מעבשיו) משום דסמך קניית שדה הויא בשטר
 ולקח צריך מעבשיו שיהא יאחד השטר או יקרה ולא יהיה צולום
 בשעת קנייה וא"ע"ג דמ' מספקא ליה בצומר מעבשיו ולאחר ל'
 מ' מנאה הוי א"י חזרה הוי צמעבשיו לכשאקחנה הנה דהא דקאמ'ר

לשכִּיחָהּ וְעוֹד כִּיּוֹן דְּקֹאֲמֵר מַעֲבָשׁוֹ לְצִסְקוֹ לִיכָא לְסַפּוּקִי צְמִידִי
כִּיּוֹן דְּחוֹר צוּ הָא צִטֵּל מַעֲבָשׁוֹ וְאִי תִּנְהֵא הוּא אֲמַאי צְעִינן שְׂתֵּהֵא
בְּאִגָּס קִנְהָ לְאִפְּלִיּוֹ עוֹמֶדֶת בְּרִשּׁוֹת מְקִנְהָ נִמִּי דְּהָא קִנְהָ מַעֲבָשׁוֹ
דְּלִית לֵיהּ תִּנְהֵא הוּא וְלֹא חוֹרֵה הוּא אֲלֵא מַעֲבָשׁוֹ מִתְחִיל הַקִּינָּן וְאִינוּ
יָדָא שְׂתֵּהֵא צִסְקוֹ שְׁלָשִׁים בְּאִגָּס שְׂהוּא מְקוֹס הִרְאִיו לְמַשִּׁיחָה וְצִהֲאָשָׁה
וְאִם תִּתְּמֵר בְּשִׁלְמָא קִדָּם הוּא זֶכֶה דְּקִסְבֵּר דְּמִטְּלִטְלִין לֹא מִשְׁתַּעֲבָדִי
דְּאֵמֵר לְקִמְנָן (דף פד.) דְּלֹאִן מִרְחֻמֵּין צִדִּין אֲלֵא יִנְתְּנוּ לְיִוִּרְשֵׁין וְאִם
זֶה לְגִבּוֹת אֲפִילּוֹ קִדְמָה אִיחִי לֹא וְצִהֵא אֲזֵל הִכָּא שְׁחִין לֹא אֲלֵא
וְלִיכָא לְמִימֵר אִימָרָה הִכִּי נִמִּי דְּאִיִּטְרִידִי וְיִצְמַח לְכִמְהָ דְּבִרְסִין:

דלמא. צהא נמי לא טעה דרבי נתן היא דמויאין מזה ונותנין לה: **אלא** אשר אשם לו. לאשר הקין שלו ולא כחיד לאשר נושא בו: **אלא.** תרי חומרי צבתובה וטרי היא מדברי סופרים חדא דמטלטלי משתעבדי וחדא דגבאי מבצל חובו של מת

דלמא רבי נתן היא
 "מגין לנושה בחבירו
 מגין שמוציאין מזה
 לאשר אשם לו אלא
 תרי חומרי בכתובה
 כר' נתן אמר רבא
 לאביי דאמר זו אינה
 היא: ההוא גברא דנ
 מחסיא בעא אחוה
 אמר ליה מאי דעתין
 בנכסי פליגנא לך אמר

פולג מהשפא. החזק בחלקך מעכשיו
ואע"פ שאינה עכשיו קנויה לך עד
שחכנטם ואו שחלוקה¹ לשכנטום ואזכה
בזכוני זכה אתה בחלקך על פי
החזקתך מעכשיו: קנה לאחר
שנשנים. עומדים זו: ואפי' עומדים
נחגסם. שאינה ברשות הלווקח: הסם.
הוא דקונה לאחר שלשים משום דכידו
היה להקנותה לו משעת משיכה הלכך
ממהניא משיכה לשכנתקיים הנמלי
שימלאו ל' יום: הכא לאו כידו. לחלקם
לו מעכשיו ולהקנות לו אם ירצה
הלכך כי אמר לי הני לשכנתקיים זכה
מעכשיו לאו מידי הוא דאקיימא על
כרבי יוסף דקדציעין הלכתא כוותיה
לקמן בשמעתין. ואפילו אית לן יבם
ואחר כך חילק מה שעשה עשוי
השתא מינה לאו כידו: והא כי אתא
ר' גדי משיכת פרה קאי ופרקי דר'
יוחנן אדכרי יוחנן: קני מעכשיו.
לאחר שלשים כשיעוריה קנה עכשיו.
מעכשיו: שני מעשים הוו. ומי ששאל
זו לא שאל זו ולא שמע האחרון את
הראשונה שלא נשאלו יחד צבית
המדרש לגירסא צבתא אלא ע"פ
מעשים שאירעו נשאלו: והא קסני
כל נכסיו של מה אחרין לתכונתה.
ולא חסדו בקרקע קרקע וכל דמו
למחוזבין דנכסי מלוג דהתם פירא

תקינו ליה רבנן היכא דאיכא קרן קיים והני גמי פירי ניהו דגמרי
צבצבסותיה אבל הכא קרנא ופירא דדייה הוא ושיעבודא הוא דאית לה
עלייהו ומאי דאישתעבד לה מחיים דבעל לא אמרינן פירא הוא
אלאפקועי שיעבודא: **מי שנה**. ולא פליגי רבנן עליה אלא אתלושין
ואחכסאים ולמימר דלא משעבדי מטללי לכתובת: **שםגרש' בגט ומהזירה**.
תתרי מיילי אשמעין מגרשה בגט ואינה נריכה חליה ואשמעין שאם
רצה להחזירה מחזירה כשאר אשה: **עדין יבומין הראשונים עליה**.
אע"פ שלקחה דהכי כתיב ולקחה ויבמה: **קמ"ל**. דנעשית כשאר ונמלאה
דרשין ליה לקמן (ע"פ) והאי ויבמה דרשין לבעל כרחה ציבמות (דף ק"ג):

לכשאחזקה היינו משום דאיהו שלו עמה ואינו יכול להקנותה אלא
 וואס תאמר ור' יוחנן דהכא מאי קסבר אי חורה הוי אמאי קנה
 בעומדא דהכי משמע בהכחז (לקמן דף פו: וס) דדוקא בעומד
 כיון דמנחה הוי ולא חור צו עד לאחר שלשים וי"ל דר' יוחנן לטעמייהו
 נגמר עד לאחר שלשים וכן אית ליה בהאומר בקידושין (דף ס.) ולהכי
 רצה (יבמות נב. ד"ה קניה) הארבעי: **והתלושין** כל הקודם וכן
 ללכאחזקה דפריש בקונטרס אלא קדמה איהי אמאי וסתה לר' עקיב
 ליה דלפילי קדמה היא ללא וסתה דמוכח וסתה בגמרם וי"ל דר' חמאי
 ששבוז בעלמא לא וסתה הארבעי: **היבבם** אמר ר' חמאי